

УДК 78.05.377

DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-190-95-100

ЗАВІТРЕНКО Долорес Жораївна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та здоров'я людини
Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2005-4810>

e-mail: zavitrenkod@gmail.com

БЕРЕЗЕНКО Наталія Олегівна –

аспірант кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного університету
імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3333-8924>

e-mail: nberezenko29@gmail.com

РОЛЬ МУЗИКИ У ВСЕБІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В час, коли в Україні, як власне і в усьому світі, зростає кількість дітей з певними порушеннями розвитку, що потребують спеціальної допомоги з боку педагогів як спеціальних закладів, так і загальноосвітніх шкіл, питання пошуку нових форм, методів і засобів навчання та виховання таких дітей стають життєво необхідними. І в цьому процесі значне місце належить мистецтву взагалі, та музиці особисто.

Багато видатних музичних педагогів світу привертали увагу до тієї важливішої ролі, яку музика відіграє у вихованні дітей і людини взагалі. Питаннями музично-естетичного виховання людини, та дітей особисто, займалися видатні педагоги та освічені діячі України та Росії ХХ століття, а саме: Б. Асаф'єв, Н. Гродзенська, В. Шацька, В. Сухомлинський, Д. Кабальєвський, Б. Яворський, М. Леонтович, М. Лисенко, О. Рудницька та багато інших. Зі світової практики відомі педагоги, які щільно займалися теоретичними питаннями, пов'язаними з формуванням людини за допомогою музики й, що особливо важливо, практично реалізовували їх у загальноосвітніх школах Європи (З. Кодай, Г. Піхт, В. Вебер, Ф. Мессершмидт, В. Вюнш та ін.). До розвитку системи методів музикотерапії на основі наукових досліджень впливу музики на організм людини вагомий внесок було зроблено К. Швабе, Х. Бонні, А. Понтвіком та ін. Доцільним вивченням особливостей дітей з порушеннями розвитку з точки зору людинознавства займалися видатні лікувальні педагоги світу О. Нікольська, Б. Лівехуд, К. Кьоніг, В. Хольцапфель, А. Соесман, Р. Штайнер та

ін. Але, питанням, пов'язаним з використанням музики під час роботи з дітьми з вадами розвитку та специфікою музичного сприйняття у вітчизняній психолого-педагогічній та методичній літературі практично не приділяється уваги.

Безумовно основною метою музики є і залишиться, насамперед, її вплив на естетичне виховання людини та залучення її до світової культури. Але сьогодні ми розглянемо питання, пов'язані з впливом музики на дітей з особливими потребами і визначимо специфіку музичного сприйняття таких дітей.

Мета статті – розглянути музику, як засіб, що впливає на основні сфери дитини (фізичну, психічну, розумову) та допомагає в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «діти з особливими потребами» або «діти з порушеннями розвитку» об'єднують у собі категорії дітей від тих, що мають незначні відхилення в поведінці, до тих, які мають значні складні порушення фізичного, психічного та розумового розвитку. Загальним для всіх цих дітей є те, що певні порушення розвитку деформують особистість («Я») дитини, пов'язану з його емоційною сферою, мовленням та індивідуальністю, що призводить до проблем соціалізації дитини, порушенню процесів сприйняття навколишнього світу та будування відносин з ним, зниженню діяльності, що в свою чергу, з часом, частково або зовсім вилучає людину із соціального життя.

Тому наше завдання перш за все розглянути музику, як засіб, що впливає на всі основні сфери людини (фізичну, психічну та розумову) і допомагає в роботі з дитиною

з порушеннями розвитку:

– встановити контакт з навколишнім світом, побудувати вірні взаємовідносини з ним та іншими людьми;

– закласти уяви про правила та життя суспільства (чоловік та жінка, сім'я, суспільство взагалі), не діючи в пряму на його «Я»;

– активізувати важливі фізичні та психічні функції дитини (рух, мовлення, мислення);

– залучити дитину до процесів діяльності, до життя суспільства в цілому.

Детальний аналіз психолого-педагогічної літератури показав, що існує два аспекти впливу музики на дитину й людину взагалі: психологічний та фізіологічний.

Розглянемо психологічний аспект. Значний вплив музики на людину обумовлюється глибоким взаємозв'язком елементів музики (ритму, темпу, гармонії, мелодії, ладу тощо) з усіма важливими сферами людини – фізичною (вольовою) діяльністю, емоційною (чуттєвою) або психічною та розумовою діяльністю.

Музичний ритм, як членування музики, під час якого вона активно входить в сутність людини, глибоко пов'язані з діяльністю, яка діє у вольовій сфері, а саме – ритм активізує процеси, пов'язані з фізичним тілом та вольовою діяльністю людини. Гармонія, як одночасне звучання музичних тонів, що створюється за використання інтервалів й акордів, пов'язана з емоційною, чуттєвою сферою людини. Саме звучання певних інтервалів викликає у людини душевний рух (усередину та у зовні), а поєднання тонів в акорді викликає народження різних почуттів та емоцій (від симпатії до антипатії, від любові до ненависті). Мелодія, як лінія руху музики, звертається до сфери сприйняття людини, до розумової діяльності. Чистота звучання тону та його чіткий рух за певним шляхом відображає процес ясного та чіткого руху думки людини [3; 10; 14].

Таким чином, виходячи з глибинних взаємозв'язків музики та людини можна зрозуміти, яку роль у будівництві взаємовідносин дитини з навколишнім світом відіграє музика. Процеси виникнення та метаморфози ставлення до навколишнього світу співвідносяться з процесами, що виникають в результаті впливу музики на дитину (В. Вюнш, З. Кодай).

Маленька дитина (до 7–9 років) спостерігаючи за тим, що відбувається

навкруги, за рухами дорослих, не тільки сприймає те, що вони відбивають душевно, але й переживає їх внутрішнє аж до самої м'язової системи у вигляді якогось жесту. Пізніше це переживання знаходить своє відображення у грі через наслідування, через багаторазове відтворення рухів. У середньому шкільному віці, зовнішній рух згортається усередину і поступово перетворюється на внутрішній рух. Дитина починає виявляти своє ставлення до світу в першу чергу виходячи з власних почуттів – симпатій та антипатій. А вже доросла людина нібито протистоїть світові, спостерігає, зіставляє, виходячи з певного досвіду, що дає змогу їй охопити цей світ за допомогою суджень та понять – завдяки розуму [3; 5].

Виходячи з цього, можна зробити певний висновок, що сприйняття світу у дитини відбувається через метаморфози рухів – від фізичних (вольових) до емоційних (чуттєвих), та в результаті – до розумових.

Таким чином, елемент руху набуває особливої значущості у встановленні взаємозв'язку дитини з навколишнім світом.

Саме в музиці особливо враховується елемент руху. Мова йде про ритмічний рух (швидко, повільно), мелодичний рух (вгору, вниз), а також безпосереднє (зовнішнє) відображення руху через музику – танок, супровід музики жестами, що передають образ (рух річки, птиці, метелика та ін.) у різному темпі.

Елемент руху та зв'язування дитини з навколишнім світом є присутнім також і в процесі чуттєвого сприйняття музики, коли рух розглядається як емоційний стан дитини. Під час активного сприйняття музики, певних музичних інтервалів, дитина знаходиться то в переживанні свого внутрішнього емоційного стану, то в переживанні зовнішнього світу – як «вдох-видих» – своєрідне дихання в «музиці». Емоційне переживання музики також пов'язане з рухом почуттів дитини – рух мелодії вгору викликає емоційні зміни у зовні (у світ), а рух мелодії вниз – емоційне повернення до себе [3; 10].

«Без музики важко переконати людину, яка вступає в світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання, по суті, є основою емоційної, естетичної, моральної культури» – писав Василь Сухомлинський. Аналізуючи слова великого українського педагога, можна із впевністю стверджувати, що музика є одним із найбільш доступних та ефективних факторів формування

особистості, в тому числі дітей з особливими освітніми потребами.

Багато науковців, видатних музичних педагогів займалися розкриттям особливостей музичного впливу на виховання дітей. У світі збільшується кількість дітей, що потребують допомоги з боку педагогів. Науковці все частіше ставлять питання про пошук нових форм, методів, засобів навчання і виховання «особливих дітей». Це дуже важлива проблема сучасного суспільства. Адже вона прямо стосується нашого майбутнього, а точніше здоров'я та розвитку нашої нації. Дуже часто дітей ще з малечку приводять до музичної школи, привчають до мистецтва через світ музичних інструментів. Таким чином розвивають у них творчий потенціал. Педагоги, в свою чергу, наголошують на специфічному сприйнятті музики, воно відбувається не від загального до особистого, а від особистого до загального, тобто не від уявлень до почуттів, а від почуттів до уявлень.

Інклюзивна мистецька освіта має на меті рівний доступ усіх дітей до освітнього процесу, забезпечення ефективного навчання дітей з особливостями розвитку в закладі мистецької освіти. Враховуючи професійну орієнтацію мистецької освіти, питання інклюзії тісно пов'язане з можливостями для подальшої самореалізації в якості професійного митця. Основною метою інклюзивної освіти є якісні зміни в особистісному розвитку дітей. Отже, зазначена організація інклюзивної освіти переконує, що всі діти різні, а заклади освіти та освітня система загалом повинні «підлаштовуватися» під індивідуальні потреби всіх учнів – з порушеннями розвитку і без них.

Мистецтво є потужним засобом становлення духовної культури особистості. Наше сьогодні підтверджує положення про важливість взаємозв'язку мистецтва та особистості. Адже мистецтво впливає на особистість, певною мірою виховуючи та удосконалюючи її, а особистість знаходить у мистецтві задоволення широкого кола важливих для неї потреб й підтримує певну емоційну стійкість. Але, насамперед, мистецтво сприяє входженню людини у світ краси, стає для неї важливим орієнтиром щодо певних пізнавальних і культурних цінностей.

Мистецтво виховує в людях не лише потребу художньої насолоди, а й здатність до творчого ставлення до всіх природних і суспільних явищ. Завдяки особливостям

свого впливу на людину – чуттєва безпосередність, емоційна насиченість, ідейна спрямованість, спонукальна сила, воно стало фактором виховання і однією з важливих складових частин духовної культури суспільства. Відомий вчений-культуролог В. Скуратівський визначає, що мистецтво – знаково-семіотична галузь людської культури, яка на відміну від інших засобів комунікації позначена намаганнями у всіх своїх повідомленнях поєднати відтворювану в цій галузі конкретність світу з будь-якими узагальненими сенсами.

Вважаємо, що мистецький розвиток особистості як частина її духовної культури є способом передачі від покоління до покоління загальнолюдських цінностей, при сприйнятті і відтворенні яких відбувається творчий саморозвиток людини. Мистецька освіта спрямована на формування культури, сприйняття навколишнього світу, на розвиток здібностей особистості до власного перетворення і навколишньої дійсності. Мистецька діяльність вчить людину бачити світ у всій багатоманітності його форм, явищ, кольорів, формує її світорозуміння і світовідчуття. З цих позицій акцентується доцільність упровадження на всіх рівнях освіти мистецьких дисциплін, які залучають до світу прекрасного, дають людині змогу досягнути своє призначення як суб'єкта соціального спілкування, формують естетичні та моральні почуття, розвивають творчі здібності тощо.

Переконані, що мистецька освіта, завдяки специфіці мистецтва і особливостям його сприймання, впливає на розвиток внутрішньої культури цілісної особистості. Освіта і культура знаходяться в нерозривній єдності одна з одною. Мистецька освіта процес тривалий у часі і такий, що не має завершення. Ріст мистецької культури особистості визначає ріст культурного потенціалу суспільства.

Важливою функцією музики з точки зору психологічного аспекту є активізація розумової діяльності дитини, а саме – образного сприйняття та мислення, підвищення пізнавальної активності, активізація самоконтролю та осмислення свого «Я». У середині ХХ століття було проведено експеримент, в загальноосвітніх школах Європи додали щоденні заняття з музики до розкладу. Цим самим довели, що інтенсивне музичне навчання значно підвищує успішність з усіх предметів. Щоденна музична діяльність спрямована на активізацію мислення дітей, які потребують пробудження або на заспокоєння дітей, які

занадто збуджені. Розум дитини може сприймати навчальний матеріал та готовий до пізнавальної діяльності після занять музикою.

Функція фізіологічного аспекту є важливою для багатьох дітей з порушеннями розвитку – це зв'язок з мовленням. Безпосередньо під час слухового сприйняття активізується ще одна частина людського тіла – гортань. Гортань певним чином відтворює слово або музику. Завдяки впливу музики на даний орган при неодноразовому повторенні (що є природньо для пісні) у дитини з часом активізується мовлення.

Музикотерапія як універсальна психолого-педагогічна та здоров'язбережувальна технологія поширена у всьому світі. Особливо активно вона використовується в корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.

Терапія музикою сприяє відновленню оптимального фізичного, інтелектуального, психічного і соціального рівня життєдіяльності таких дітей, і цим допомагає їм подальшій інтеграції в соціум.

Як наслідок, суть музичної терапії – це цілеспрямоване застосування музики та музичних елементів для досягнення терапевтичних цілей, а саме, відбудови, підтримки й сприяння психічного та фізичного здоров'я. Для реалізації музичної терапії залучені кваліфіковані фахівці (музикотерапевти, лікувальні педагоги тощо). Таким чином музика стає каталізатором дитячих почуттів і емоцій. Дитина починає усвідомлювати поняття добра і зла, любові та ненависті, наприклад за допомогою музичних ладів (мажор, мінор). У дитини з'являється можливість самовиразитися за допомогою своєї авторської пісні. Мелодійне переживання музики також пов'язане з рухом почуттів дитини – рух мелодії вгору викликає душевний вихід у зовні (у світ), а рух мелодії вниз – душевне повернення до себе [4; 10].

Метою музикотерапії – є допомога дитині знайти в собі такі ресурси творчості, які допоможуть мобілізувати свої зусилля на власний розвиток, на реалізацію своїх можливостей, отримання задоволення від спілкування з прекрасним і високим.

Найефективнішою є терапія музикою для дітей з особливими потребами, які починають навчатися в загальноосвітній або в мистецькій школах. Музикотерапія здатна допомогти у вирішенні одного з основних завдань інклюзивної освіти – інтеграції «особливих» дітей у соціальну групу, оскільки в музичній співтворчості добре

відпрацьовуються різні комунікативні навички, усувається замкненість, умовності та інші бар'єри для дружнього спілкування. Музику можна вважати невербальною формою комунікації, яка в певних почуттях і людських взаєминах здатна бути більш результативною, ніж мовне спілкування. За допомогою поєднання різноманітних форм і методів музикотерапії можна водночас впливати на вирішення важливих задач, які постають в умовах запровадження інклюзивної освіти в мистецьких закладах – це створення сприятливого клімату в учнівських колективах, атмосфери доброзичливості, довіри, емоційної безпеки, толерантного ставлення. Сутність музикотерапії в здатності викликати в «особливої», як і у звичайної дитини позитивні емоції, які надають лікувальну дію на психосоматичні та психоемоційні процеси, мобілізувати резервні сили організму, активізувати важливі фізичні та психічні функції (рух, мовлення, мислення), залучати дитину до процесів діяльності, до життя в цілому. Одним із важливих аспектів музикотерапії є виховання в дітей психологічної культури. Здатність музики моделювати поведінку дає можливість оволодіти навичками самопостереження, самоконтролю, інтроспекції.

Визначають три форми музичної терапії.

1. Рецептивна. Людина не бере активної участі в музикуванні, а пасивно слухає запропоновану до прослуховування музику. Музика, у свою чергу, впливає на людський організм за допомогою вібрацій. Наприклад, у стоматологічних кабінетах часто використовують музику для того, щоб пацієнт не напружувався. Також її можна використовувати під час операції, навіть якщо пацієнт під наркозом, музика позитивно впливає на стан хворого та його фізіологічні показники. Використовують рецептивний метод і в пологових будинках під час підготовки до пологів та безпосередньо під час пологів. Музика впливає не тільки на пацієнтів, але й на лікарів, які стають більш спокійними та сконцентрованими. Це пасивний метод музикотерапії.

2. Активна форма. Людина, дитина, групи людей активно беруть участь у музикуванні. Наприклад, музичний терапевт пропонує на вибір інструменти, на яких потрібно заграти під запропоновану музику в певний момент у вільному ритмі. Музична освіта для цього не обов'язкова, але дуже добре, якщо вона є. Це дуже цікава форма

роботи, яка сприймається дітьми та дорослими з радістю, особливо, якщо вони використовують якісні, різнокольорові музичні інструменти. Зараз на українському ринку є постачальники якісних українських та американських інструментів, які згідно з Орф-методикою розвивають дітей та дорослих, використовуючи саме активну форму музикотерапії. Це такі інструменти як бумвокерси, клавеси, чайм-бари, дзвіночки. Характерно те, що вони випускаються в одній кольоровій площині, тому в дітей кожна нота збігається з певним кольором. Ноти розподілені за кольорами веселки. До – червоний, ре – помаранчевий і так далі. Можна в такий спосіб відтворювати якусь травмуючу ситуацію в дуєті, групі. Наприклад, «вчитель-учень» або «начальник-підлеглий». У діалозі з'являється можливість побачити проблему з іншого боку. Може вчитель занадто жорсткий або учень пасивний. Тоді учасники роблять висновки. Подібні пари: мати-дитина, сімейні пари, колеги по роботі.

3. Третя форма музичної терапії – інтегрована. Тобто, окрім музикування, можна використовувати й інші види мистецтва: малювання, складання віршів, пантоміму, рух під музику або ритм, танцювальні елементи, драматизацію. Також це може бути розповідь про щойно прослуханий музичний твір. Бібліотерапія та казкотерапія теж чудово поєднуються з музикою.

На заняттях можна використовувати метод музично-терапевтичної імпровізації. Імпровізувати може тільки дитина. Або терапевт починає, а дитина продовжує, або вони міняються місцями: дитина починає, а терапевт підхоплює. Завдяки такій імпровізації можна налагодити стосунки між учасниками терапії. Спосіб виразити себе без слів дуже допомагає, бо через музичні звуки передати свій настрій набагато легше, ніж через слова. Особливо, якщо це діти, діти з вадами, діти, в яких є проблеми в спілкуванні.

І ці складнощі може подолати музична терапія. Таке групове або індивідуальне музикування може дуже допомогти в комунікації, виразити себе, «прозвучати» для інших людей.

Висновок та перспективи подальших розвідок напрямку. Підсумовуючи, можна впевнено стверджувати, що музика суттєво впливає на розвиток всіх сфер дитини (фізичної, психічної та розумової) та активізує рух, мовлення, мислення дитини; має здатність терапевтично (цілюще,

різнобічно, розвиваючи) впливати на дитину з особливими освітніми потребами.

Методи музичної терапії дають можливість вийти за рамки буденності, подолати або забути на деякий час про хворобу, відновити здатність діяти відповідно до своїх мрій та уподобань. Виникає бажання постійно розвиватися. Впровадження нестандартних, творчих засобів для активізації внутрішніх ресурсів організму дитини з психофізичними порушеннями створює більше шансів для її розвитку. Тобто творчість – це потужний адаптаційний метод, який за допомогою власних внутрішніх сил людини відкриває їй новий світ можливостей.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Антонова-Турченко О. Музична психотерапія: посібник-хрестоматія / О. Антонова-Турченко, Л. Дробот К.: ІЗМН, 1997. 260 с.
2. Бекетова Ю. В. Використання музики у навчанні дітей з аутизмом. Х. 2005. 69 с.
3. Выготский В. Л. Психология искусства. 1965. 575 с.
4. Вюнш В. Формирование человека посредством музыки. М., 1998. 160 с.
5. Кёниг К. Развитие чувств и телесный опыт. Калуга, 2002. 166 с.
6. Побережна Г. Педагогічний потенціал музикотерапії / Г. Побережна, № 2 2008. С. 9–12.
7. Сухомлинський В. А Павліська середня школа. Вибрані твори. Київ, 1980 Т. 4.
8. Хайгл-Эверс и др. Базисное руководство по психотерапии. Музыка терапия.
9. Штайнер Р. // Лечебно-педагогический курс./ Калуга, «Духовное познание», 1995. 256 с.

REFERENCES

1. Antonova-Turchenko, O. (1997). *Muzychna psyxoterapiya: posibnyk-xrestomatiya*. [Musical psychotherapy: posibnyk-xrestomatiya].
2. Beketova, Yu .V. (2005). *Vykorystannya muzyky u navchanni ditej z autyzmom*. [The use of music in teaching children with autism].
3. Vugotskyj, V.L. (1965). *Psyxologyya yskusstva*. [Psychology of art].
4. Vyunsh, V. (1998). *Formyrovanye cheloveka posredstvom muzuky*. [Formation of the person by means of music].
5. Kënyg, K. (2008). *Razvytye chuvstv y telesnij opyt*. [Developed feelings and bodily strength]. Kaluga.
6. Poberezhna, G. (2008). *Pedagogichnyj potencial muzykoterapiyi*. [Pedagogical potential of music therapy].
7. Suxomlynskyj, V. A. (1980). *Pavlyska serednya shkola. Vybrani tvory*. [Pavlyska High School. Selected works]. Kyiv.
8. Xajg-Elers y dr. *Bazyvoe rukovodstvopo psyxoterapy y Muzukoterapyya*. [Basic guide to psychiatry y Muzukoterapyya].
9. Shtajner, R. (1995). *Lechebno-*

pedagogicheskyj kurs. [Medical and pedagogical course]. Kaluga.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЗАВІТРЕНКО Долорес Жораївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної освіти та здоров'я людини, Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: особливості інклюзивного навчання дітей у загальноосвітніх школах.

БЕРЕЗЕНКО Наталія Олегівна – аспірант кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: проблеми історії педагогіки, виховна спрямованість підручників

для дітей початкової школи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ZAVITRENKO Dolores Georgievna – is a Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Special Education and Human Health, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: features of inclusive education of children in secondary schools.

BEREZENKO Natalia Olehivna – graduate student of the Department of Pedagogy and Management of Education of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Circle of scientific interests: problems of history of pedagogy, educational orientation of textbooks for primary school children.

Стаття надійшла до редакції 12.11.2020 р.

УДК 37.013(477):780.614.131]:37.018.43
DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-190-100-104

КОВАЛЕНКО Анатолій Сергійович –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-3511-1301>

e-mail: kovalenkonext.as@gmail.com

**РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ ГІТАРНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Гітарне виконавське мистецтво та музична освіта гітаристів в Україні стали на шлях системного розвитку з середини ХХ століття. Велика кількість мистецьких заходів (концерти, конкурси, фестивалі тощо), на яких почала звучати класична гітарна музика на початку ХХІ століття підтверджує затребуваність суспільства до культурно-духовного збагачення. Розвиток цифрових технологій та інтернет ресурсів дозволили почути найкращих виконавців та майстер-класи провідних викладачів зазначеного музичного інструмента. Проте серйозним викликом для розвитку гітарної освіти України було запровадження дистанційного навчання з 12 березня 2020 року. В умовах відсутності якісної комп'ютерної техніки та високошвидкісного інтернету це стало загрозою для розвитку вітчизняної гітарної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З метою глибшого вивчення вказаної проблеми проаналізуємо джерела та рекомендації Міністерства освіти і науки України, де розглядався зазначений напрям

функціонування освітнього процесу. Аналіз наукових праць дослідників гітарного мистецтва: В. Блажевича [1], В. Козліна [4], М. Михайленка [5], В. Паламарчука [7] та ін. дозволяє констатувати те, що ці автори не торкалися проблематики дистанційного навчання та її впливу на розвиток музичної освіти гітаристів.

Мета статті – виявити позитивні та негативні аспекти розвитку вітчизняної гітарної освіти в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Велика кількість наявних сервісів та програмного забезпечення (платного і безкоштовного) дозволяють легко перейти в режим дистанційного навчання для ведення освітнього процесу лекційних курсів. У березні 2020 року виникла ситуація з тим, що частина педагогів не встигла швидко опанувати відповідні навички та отримала додаткове навантаження. Проте до кінця 2019 – 2020 навчального року ситуація дещо покращилася, відбулися семінари для педагогічних та науково-педагогічних працівників, де фахові інструктори розкрили